

Albert Pujol, de l'art a l'estudi del coneixement del món

Durant quaranta anys va ser el retratista de carrer més reconegut de Roses arribant a fer «in situ» uns vuit mil retrats

Albert Pujol va fer la darrera exposició el 2013 al Teatre de Roses amb un gran èxit i, des de llavors, no se n'ha sabut gairebé res. Ell fa temps va cremar els calendaris i va deixar els pinzells, confessa des del seu refugi a Garriguella, on passa llargues hores cada dia llegint i coneixent-se millor, a ell i al món. Durant quaranta anys, ininterrompudament, va ser l'artista de carrer més conegut, i fidel, de Roses. Des d'aquell espai reservat davant l'actual BBVA va retratar milers i milers de persones –ell diu unes vuit mil–, molts turistes de tot el món i, és clar, molts rosincs.

L'art, la pintura, i, sobretot, el retrat ha estat el seu modus vivendi. No amaga que s'ha guanyat molt bé la vida segurament perquè, diu, va viure el moment àlgid d'un turisme de possibilitats però, a la vegada, també va ser testimoni del seu declivi. Ell no era un bon estudiant i el seu pare, que tenia una impremta a Centelles, li va suggerir que es posés a treballar. Ho va fer a casa d'un impressor de Granollers on va aprendre l'ofici que desenvoluparia, després, al costat del pare fins als dinou anys, on va començar a dibuixar. Per ampliar coneixements va ingressar a l'Escola Massana de Barcelona on va passar uns vuit anys. «Aviat vaig descobrir que tenia habilitats pictòriques i artístiques i els meus professors, que eren tots pintors, es van adonar de les meves actituds», confessa. Tots ells pintaven a l'aquarel·la i Pujol va llançar-s'hi de cap. Tenia vint anys. Era tal la seva habilitat que va guanyar molts premis, entre ells la primera Biennial Internacional d'Aquarel·la feta a Llançà.

L'aquarel·la va portar Pujol a interessar-se pel món oriental. El primer llibre que va llegir va ser 'El camino del zen', d'Alan Watts, un clàssic que recomana perquè «l'introdueix en aquest coneixement del buit». És, en essència, el minimalisme que, segons Pujol, ara «s'ha denigrat en convertir-se en estètica decorativa, un atac a l'espiritualitat alarmant». De l'aquarel·la, Pujol va passar al món matèric, «una oposició conceptual que pots arribar a entendre amb la pràctica de la tècnica purament a l'aigua», en el seu cas, molt rigorosa. La matèria va ser sorprenent per ell, «un descontrol radical» i el va dur cap al món de la càbala assíria que va estudiar durant uns quatre anys.

En la vida se'ns donen possibilitats i Pujol no en va deixar escapar cap. Quan el fervor i l'entusiasme de la pintura es va apoderar d'ell, va decidir dedicar-s'hi. Va recordar aquells retratistes que es guanyen la vida als pobles de costa i, a Las Palmas, on feia el servei militar «em vaig entrenar com un bèstia pintant totes les xicotes dels soldats; fins i tot els oficials em relegaven de serveis per pintar les seves senyores, i tot pagant». En acabar, s'hi va quedar a fer temporada. «Els retratistes eren com caçadors de mamuts, és a dir, els alemanys, i, on anaven a l'estiu a Catalunya? A Sitges», diu. Allà se'n va anar ell i la resta de la troupe. S'hi va estar dues temporades fins que es va instal·lar a Roses seguint als alemanys. Era el 1974.

Ell és del parer que «en comptes d'amor hem de parlar d'afició. Com més afició tinguis a una cosa, més podràs prescindir del benefici», afirma. Així ho fa. La pintura, diu, li ha donat grans moments. «Deixar-te portar per l'emoció fins a un punt que no saps el resultat, no hi ha cap feina que ho faci», assegura i remata dient que «l'art és l'exponent lliure del que som, en el fons». Per ell l'home ha deixat ara de ser religiós. «La religió no és res més que relacionar que tot ens ve per una energia, o possibilitats, com diuen els filòsofs, que gestionem; la vida és do i no sabem d'on ve», afirma. Té clar que no ve, com creu la majoria, «de la voluntat, de la raó o de la capacitat d'esforç» i que creure-ho et converteix «en un objecte, prescindible, i gens lliure». Ara quasi està prohibit parlar de filosofia i d'art, i lamenta que, dels artistes de la seva generació, quasi no en queda cap.

Fa uns anys, Pujol va oferir una conferència a Roses sobre què representaven els límits, que condiciona qualsevol cosa que un fa. Molt del que Pujol va dir eren coses «intuïdes» però que ara, amb anys d'estudi, reafirma. Va ser aleshores quan va ser convidat a participar en el Vivàrium Gerisena, unes cel·les instaurades pel filòsof Raimon Pànikkar a Garriguella –ara a Cadaqués– que exhortaven al diàleg dialogal i no dialèctics. Va acceptar formar-ne part i restar-hi mentre aprengués. Hi va participar durant setze anys.

Font del document:

https://www.emporda.info/cultura/2021/04/27/albert-pujol-laposart-laposestudi-filosofic/494037.html?utm_source=rss